

Szépléleknek a tébolydáról

VISSZHANG - LIX. évfolyam, 32. szám, 2015. augusztus 7.

Öreg sebész (szakorvos) vagyok, és bármilyen furcsa – gyakorló széplélek. Azért kezdem így, hogy érthető legyen: az emberjogi biztos vizsgálatakor, a Merényi kórház zárt elmeosztályán látottak miatt kirobbantott botrány felszínre hozta saját (ez ügyben) medikus korom óta lappangó tudathasadásomat. Humanistaként (széplélekként) rettenetes volt érzékelni a meztelen valóságot, közben orvosként tudni, hogy a gyógyítás lehetőségei korlátozottak, módszerei fejlődnek bár, tökéletesek aligha lesznek egyhamar. Különösen, ha pénz sincs rá elég.

Petőfiről nem mondható, hogy ne lett volna széplélek, mégis, mint a világ legtermészetesebb dolgát említi, hogy az őrülteket láncon tartják. Az áradó Tiszáról írja: „Mint az őrült, ki letépte láncát”. (Pedig a nagy költőnek egyébként meglehetősen határozott véleménye volt a láncokról!) A lángeszű világfi és az egyszerű szántóvető tudta, hogy nincs más megoldás. Azóta eltelt bő másfél száz év, a fejlődés szédületes, a tudomány naponta lep meg bennünket korábban csodának képzelt lehetőségekkel. Az elmebetegségek gyógyítása is gyökeresen megváltozott, a páciensek túlnyomó többsége otthonában, családja körében maradhat, sokszor munkáját is folytathatja. Nagy baj csak azokban a kórképekben van, ahol az agykéreg sejtjei pusztulnak. Ilyenkor feltartóztathatatlan az elbutulás és a „gátlástalanság”. Gyógyítás sajnos szóba sem jöhet, az ápolás pedig pokolian nehéz. Sok, nagyon sok és nagyon jól képzett ápolóra volna szükség. Vagyis pénzre és társadalmi megbecsülésre. Félreértéseket elkerülendő: nemcsak arról van szó, hogy az álláshelyek nincsenek betöltve, hanem arról, hogy a személyzeti keret tízszeres kibővítésére lenne szükség (mint a magyar egészségügy legtöbb pontján). A zárt osztályokat az örökös pénzhiánnyal küzdő kórházak legrégebbi, leglepusztultabb pavilonjaiban helyezik el, hiszen a betegek nem képesek fölmérni helyzetüket, ha mégis, nem tudják kifejezni elégedetlenségüket. Romkórház rombetegeknek, akik képtelenek elemi biológiai szükségüket a megtanult és elfelejtett társadalmi konvencióknak megfelelően végezni. Nincs családjuk, nincs látogatójuk. Csak most, csak a Merényiben, csak az ombudsman. Szörnyű helyzet.